

Школска 2021/2022. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
3. разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
<p>Пажљиво прочитај следећи текст и одговори на питања 1–5 (реченице су, ради лакшег сналажења, нумерисане):</p> <p>(1) Раније се вечерало, свечано обукло. (2) Из куће смо изишли са првим мраком, кад се иначе редовно закључавају кућна врата. [...] (3) Неколико редова седишта од смрчевих дасака сачињавали су правилан круг око циркуске арене посуте дебелим слојем меке и жућкасте струготине. (Иво Андрић, <i>Циркус</i>, прилагођено)</p> <p>Скраћенице: ПР – предикатска реченица; КР – комуникативна реченица.</p>		
1.	Конструкције у којима се налазе глаголи <i>вечерати</i> и <i>обући се</i> (из 1. КР) јесу: а) безличне; б) обезличене; в) пасивне. Заокружи слово испред тачног одговора.	
2а.	Напиши прецизно које синтаксичке функције имају следеће предлошко-падежне конструкције из 2. КР: а) <i>из куће</i> : _____;	
2б.	б) <i>са првим мраком</i> : _____.	
3.	Именичка синтагма <i>кућна врата</i> из 2. КР има следећу синтаксичку функцију: _____.	
4.	Подвуци главну реч (центар) синтагме <i>неколико редова седишта од смрчевих дасака</i> .	
5.	У тексту је употребљен један суфикс субјективне оцене. Он је употребљен у следећој речи: _____.	
6.	Фразеологизам <i>дати руку некоме</i> , у значењу „пристати на брак”, настао је значењским механизмом који се назива _____.	
7а.	Прочитај следећу реченицу и одговори на питања: Тада Симон и сам почиње да проповеда, окружен својом пратњом. а) Предикат у реченици је: – по сложености: _____; – по саставу лексичког језгра: _____.	
7б.	б) Синтаксичка јединица <i>окружен својом пратњом</i> назива се _____ (напиши прецизан назив).	
7в.	в) <i>Окружен својом пратњом</i> има следећу синтаксичку функцију: _____.	

Бр.	Питања	Поени
8.	Подвуци врсте речи које се убрајају у помоћне (граматичке) речи: узвици, везници, заменице, предлози, прилози, речце.	
9.	Напиши од колико се независних ПР састоји следећа КР: Ишао сам право до књижаре и стајао дуго пред њеним излогом, који сам тако добро познавао да сам примећивао сваку и најмању промену и радовао јој се као личном доживљају. _____	
10.	Енглеско презиме <i>McDonald</i> правилно се транскрибује као: а) Мекдоналд; б) Мак Доналд; в) МкДоналд; г) Мек Доналд; д) МекДоналд. Заокружи слово испред тачног одговора.	
11.	Прва фаза у развоју писма јесте _____ писмо.	
12.	Заокружи слова испред особина разговорног функционалног стила: а) експлицитан је; б) неформалан је; в) реченице су дуге и довршене; г) емоционалан је; д) допуњава се прозодијским средствима.	
13.	Предикат у реченици <i>Данас је спарно</i> је: а) именски; б) прилошки; в) имперсоналан; г) персоналан. Заокружи слова испред тачних одговора.	
14.	Хомоними се у речницима обрађују: а) као две различите одреднице; б) као једна одредница, бројевима I и II; в) као једна одредница, бројевима 1 и 2. Заокружи слово испред тачног одговора.	
15.	Заокружи слова испред синтаксичких функција у којима придев мора стајати у неодређеном виду: а) апозитив; б) атрибут; в) копулативни предикатив; г) допунски предикатив.	
16.	Ако на излогу продавнице пише „Снижење ципела”, именица <i>ципела</i> употребљена је у следећем значењу: а) метонимијском; б) хиперболичном; в) основном; г) метафоричком. Заокружи слово испред тачног одговора.	
17.	Заокружи слова испред тачних тврдњи о алфабетском писму: а) Алфабет је најјекономичније писмо. б) Најстарији на свету је грчки алфабет. в) У неким алфабетским писмима у свету бележе се само сугласници.	

Срећан рад!

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2021/2022. година

**Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе**

3. разред

Решења

1. б)
- 2а. прилошка допуна за место
- 2б. прилошка одредба за време
3. (граматичког) субјекта / (граматички) субјекат
4. *неколико*
5. *жућкаст (жућкасте)*
6. метонимија (синегдоха)
- 7а. сложен, глаголски (*Тим редом!*)
- 7б. придевска синтагма
- 7в. апозитив
8. везници, предлози, речце
9. (од) две / 2
10. а)
11. пиктографско / сликовно
12. б), г), д)
13. б), в)
14. а)
15. а), в), г)
16. а)
17. а), в)